

รายงานองค์ความรู้ที่มีการจัดการ เพื่อให้เกิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (BP : Best Practice)

การใช้ระบบ TAK (Tactical Assault Kit) ในการสื่อสารและ
ปฏิบัติการในสนามรบ เพื่อเสริมสร้าง SA (Situation Awareness)
หรือภาพการตระหนักรู้ให้แก่กำลังพลที่ปฏิบัติงาน

จัดทำโดย

กปช.จต. (ฉก.นย.๑๘๒)

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

การใช้ระบบ TAK (Tactical Assault Kit) ในการสื่อสารและ ปฏิบัติการในสนามรบ เพื่อเสริมสร้าง SA (Situation Awareness) หรือภาพการตระหนักรู้ให้แก่กำลังพลที่ปฏิบัติงาน (ฉก.นย.๑๘๒)

๑. ความสำคัญและเหตุผล (Significance and Rationale)

ในสภาวะสงครามยุคใหม่ (Modern Warfare) ที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว "ความรวดเร็วในการตัดสินใจ" (Speed of Command) และ "ความแม่นยำของสถานการณ์" (Situational Awareness) คือปัจจัยชี้ขาดของชัยชนะ เหตุผลที่ต้องจัดการความรู้ในเรื่องนี้มี ๓ ประการหลัก:

๑. การเปลี่ยนผ่านจาก Analog สู่ Digital (Digital Transformation of Battlefield): การสื่อสารด้วยเสียง (Voice Only) มักเกิดความคลาดเคลื่อนและล่าช้า ระบบ TAK จะเปลี่ยนข้อมูลพิกัดและภาพเป้าหมายจาก UAV ให้เป็นข้อมูลดิจิทัลที่มองเห็นร่วมกันได้ทันที (Common Operational Picture) ลดขั้นตอนการทวนคำสั่งและลดโอกาสการระบุตำแหน่งผิดพลาด
๒. การบูรณาการข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ (Sensor-to-Shooter Link): องค์ความรู้นี้ช่วยให้ UAV ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่การตรวจการณ์ แต่เป็น "เซนเซอร์หลัก" ที่ส่งข้อมูลเข้าสู่ TAK Server เพื่อให้หน่วยยิง (Fire Team) และหน่วยสนับสนุน (C2/Artillery) เห็นเป้าหมายเดียวกันในเสี้ยววินาที เป็นการสร้าง Best Practice ในการ "ชี้เป้าและทำลาย" อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. การบริหารความเสี่ยงและลดการสูญเสีย (Mitigation of Fratricide): การที่ทุกหน่วยตั้งแต่นักรบรายบุคคลจนถึงกองพันเห็นพิกัด "ฝ่ายเรา" (Blue Force Tracking) และ "ฝ่ายข้าศึก" (Red Force) บนแผนที่เดียวกัน จะช่วยป้องกันการยิงกันเองและเพิ่มความปลอดภัยในการเคลื่อนที่ภายใต้ทัศนวิสัยจำกัด
๔. การสร้างความได้เปรียบเชิงข้อมูลและการบริหารจัดการองค์ความรู้แบบพลวัต (Information Superiority & Dynamic KM): ในอดีต ประสบการณ์และเทคนิคการปฏิบัติมักเป็นความรู้เฉพาะตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ของผู้บังคับบัญชาหรือนักบินโดรน ซึ่งเสี่ยงต่อการสูญหายเมื่อมีการผลัดเปลี่ยนกำลังพล การนำระบบ TAK มาใช้ควบคู่กับการจัดการความรู้จะช่วยเปลี่ยนข้อมูลจากการปฏิบัติจริง (Digital Logs, Video Feeds, และ GPS Tracks) ให้เป็นความรู้ที่จับต้องได้ (Explicit Knowledge) ช่วยให้หน่วยสามารถทำการวิเคราะห์หลังการปฏิบัติ (AAR) ได้อย่างแม่นยำด้วยข้อมูลเชิงสถิติ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แม้จะมีการเปลี่ยนถ่ายกำลังพลก็ตาม

๒. ความเป็นมาและแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ (Background and Development Path)

๒.๑ ความเป็นมา (Historical Context): เดิมการใช้งานโดรนในระดับหน่วยทหารขนาดเล็ก มักเป็นการใช้งานแบบแยกส่วน (Standalone) คือนักบินเห็นภาพเพียงคนเดียว หรือส่งภาพผ่านจอแยก ซึ่งจำกัดวงความรู้เฉพาะตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ของนักบินโดรน เมื่อมีการนำระบบ TAK (ATAK/WinTAK) เข้ามาใช้ จึงเกิดแนวคิดในการเชื่อมโยง "ดวงตาบนฟ้า" เข้ากับ "โครงข่ายภาคพื้นดิน" เพื่อให้เกิดการแชร์ข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ (Integrated Sharing) ตามแนวทางของกองทัพเรือที่มุ่งเน้นการรบที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare)

๒.๒ แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ (Development Path): เพื่อให้เกิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การพัฒนาความรู้ถูกแบ่งออกเป็น ๔ ระยะตามโมเดลการจัดการความรู้:

- **ระยะที่ ๑: การทดสอบเทคโนโลยี (Technical Feasibility):** การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตั้งค่า TAK Server ภาคสนาม การติดตั้งปลั๊กอิน UAS Tool และการเข้ารหัสสัญญาณ (Signal Security) เพื่อป้องกันการถูกดักฟังทเรียนในรายงาน KM ประจำปี ๒๕๖๙
- **ระยะที่ ๒: การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติ (Standardization):** จัดทำ SOP (Standard Operating Procedure) ในการส่งข้อมูลพิกัดเป้าหมายจากโดรนเข้าสู่ระบบ TAK โดยกำหนดสัญลักษณ์ทางทหาร (MIL-STD-2525D) ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งกองพัน
- **ระยะที่ ๓: การฝึกกรมหน่วย (Integrated Training):** การฝึกจำลองสถานการณ์ตั้งแต่ระดับ Fire Team ไปจนถึง C2 เพื่อทดสอบการไหลของข้อมูล (Data Flow) ภายใต้สภาวะสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (EW) และการรับมือ Jamming
- **ระยะที่ ๔: การสรุปทเรียนและคลังความรู้ (AAR & Digital Archive):** การใช้ข้อมูล Log จาก TAK Server และวิดีโอจาก UAV มาทำการ After Action Review (AAR) เพื่อวิเคราะห์ความแม่นยำและข้อผิดพลาด แล้วจัดเก็บเป็น "คลังความรู้ดิจิทัล" เพื่อให้กำลังพลรุ่นต่อไปสามารถเข้าถึงและพัฒนาต่อยอดได้ทันที

๓. การประยุกต์ใช้ระบบ TAK ตามระดับหน่วยดำเนินการกลยุทธ์ (Tactical Echelon-Specific Operations)

การปรับระดับการใช้งานให้เหมาะสมกับภารกิจของแต่ละส่วน เพื่อลดภาระด้านข้อมูล (Information Overload) และเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

๓.๑ ระดับชุดยิงและหมู่ (Fire Team & Squad - "The Tactical Edge"):

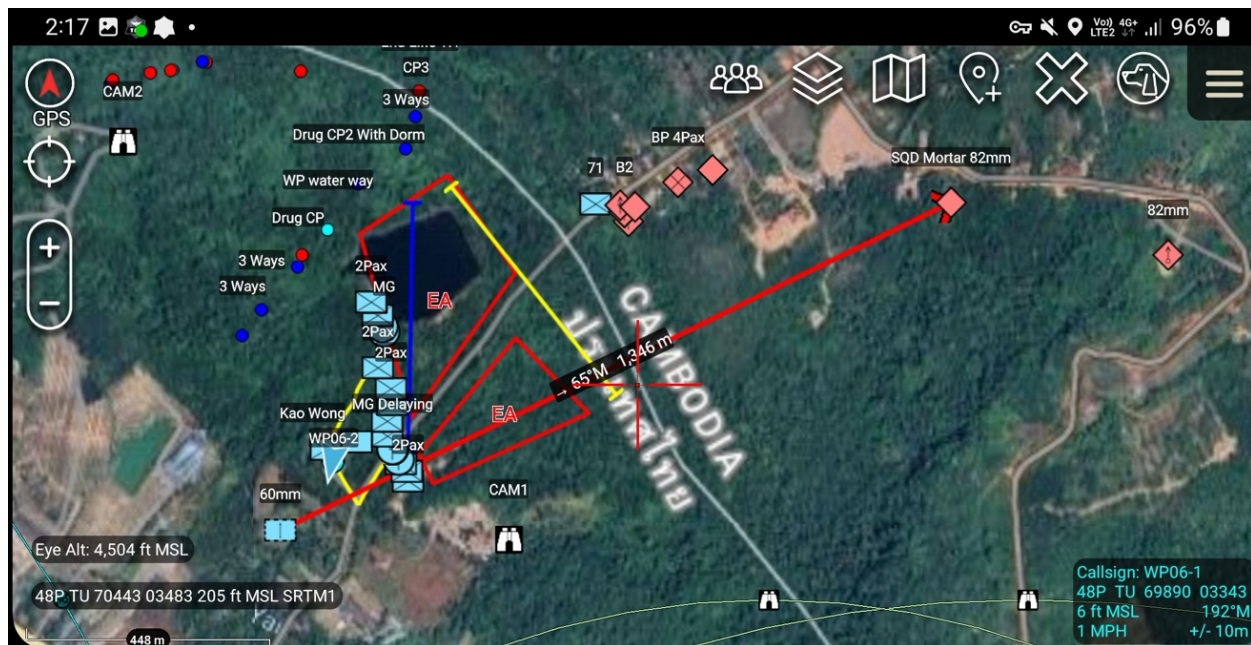
- **Blue Force Tracking (BFT):** การแสดงพิกัดกำลังพลฝ่ายเราแบบ Real-time บนแผนที่ดิจิทัล เพื่อป้องกันการยิงกันเอง (Fratricide) โดยเฉพาะในการรบในป่าหรือเขตเมืองที่มีทัศนวิสัยจำกัด
- **Quick Marker Deployment:** การใช้ปุ่มคำสั่งลัด (Hotkeys) เพื่อรายงานเหตุการณ์ด่วน เช่น "พบสิ่งอุปกรณ์ระเบิด (IED)", "พบบุคคลต้องสงสัย" หรือ "จุดเกิดเหตุปะทะ" โดยข้อมูลจะส่งไปยังหน่วยเหนือทันทีโดยไม่ต้องใช้การวิทยุเสียง
- **P2P Mesh Networking:** การเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างอุปกรณ์เคลื่อนที่ในระยะใกล้ แม้ในพื้นที่ที่ไม่มีสัญญาณดาวเทียมหรือถูกตัดขาดจาก Server หลัก

๓.๒ ระดับหมวด (Platoon - "The Maneuver Core"):

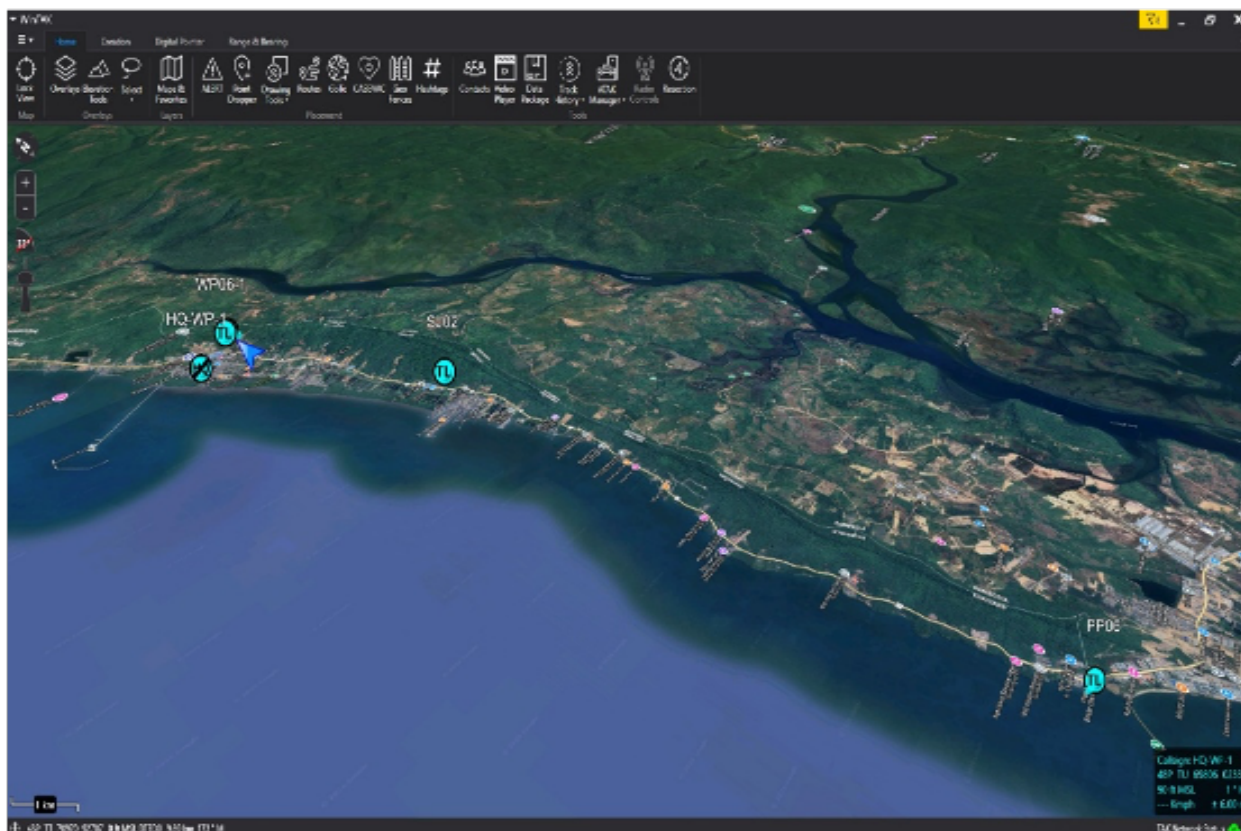
- **Digitized Call for Fire:** การส่งพิกัดเป้าหมาย ๑๐ หลัก พร้อมข้อมูลความสูง (Elevation) จากหน้าจอ TAK เข้าสู่ส่วนยิงสนับสนุนได้โดยตรง เพิ่มความแม่นยำและลดเวลาปฏิบัติ (Time on Target)
- **Shared Route & Navigation:** การวางแผนเส้นทางเดินทัพและจุดนัดพบ (Rally Point) แล้วส่งกระจายให้สมาชิกทุกคนเห็นเส้นทางเดียวกันบนหน้าจอ เพื่อความเป็นเอกภาพในการเคลื่อนที่
- **CasEvac/MedEvac Matrix:** การระบุจุดรับส่งผู้ป่วย (HLZ) และการส่งแบบฟอร์ม 9-Line Medevac ผ่านระบบ Chat ที่บันทึกเวลาและพิกัดไว้อย่างเป็นระบบ

๓.๓ ระดับกองร้อยและกองพัน (Company & Battalion - "The C2 Hub"):

- **Common Operational Picture (COP) & Sensor Fusion:** ไม่ใช่แค่การดูพิกัด แต่คือการทำ Data Fusion โดยการนำข้อมูลจากเซนเซอร์ที่หลากหลาย (UAV, Ground Sensors, และรายงานจากเครื่องมือสื่อสารของกำลังพล) มาซ้อนทับบนแผนที่เดียวกัน ช่วยลด "หมอกแห่งสงคราม" (Fog of War) ทำให้ผู้บังคับกองพันสามารถตัดสินใจบนข้อมูลที่แม่นยำ (Data-Driven Decision)
- **Strategic Overlays & Fire Support Coordination:** การกำหนด Graphic Control Measures แบบ Real-time เช่น:
  - **Phase Lines (PL):** เพื่อควบคุมจังหวะการรุกของแต่ละกองร้อยให้สอดคล้องกัน
  - **Fire Support Coordination Measures (FSCM):** การกำหนดพื้นที่ยิงอิสระ (Free Fire Zone) หรือพื้นที่ห้ามยิง (No-Fire Zone) เพื่อป้องกันการยิงฝ่ายเดียวกัน (Fratricide) โดยข้อมูลนี้จะถูกผลัก ไปยังหน้าจอของพลวิทยุและผู้บังคับหมู่ทุกคนทันที
- **Collaborative Planning & Shared Digital Sandtable:** การเปลี่ยนจากแผนที่กระดาษมาเป็น "โต๊ะทรายดิจิทัล" ที่ฝ่ายอำนวยการ (S-2, S-3) สามารถเขียนเส้นจำกัดการรุก หรือวาดทิศทางการเข้าตีร่วมกันได้จากคนละที่ (Multi-user Editing) ทำให้การปรับเปลี่ยนแผน (FRAGO) ในสถานการณ์วิกฤตทำได้ภายในเวลาไม่กี่นาที
- **Asset Management & Logistical Status (Yellow Logistics):** ระบบสามารถแสดงสถานะความพร้อมรบของหน่วยรบ เช่น ปริมาณกระสุน (Ammo Status), เชื้อเพลิง และยอดกำลังพล (Casualty Reporting) ผ่านสัญลักษณ์บนแผนที่ ทำให้ฝ่ายส่งกำลังบำรุงสามารถวางแผนสนับสนุนได้ล่วงหน้าโดยไม่ต้องรอการร้องขอผ่านวิทยุเพียงอย่างเดียว
- **Digital After-Action Review (AAR):** ระบบ TAK สามารถ "บันทึก" (Playback) ความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในช่วงการรบ เพื่อนำมาเปิดย้อนดูหลังจบภารกิจ ช่วยในการวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสียของการดำเนินกลยุทธ์ได้อย่างละเอียดและเห็นภาพเหตุการณ์จริง

รูป 1 การใช้งานระบบ TAK ระดับกองร้อย (ร้อย.ปล.จก.นย.๑๘๒)

รูป 2 การใช้งานระบบ TAK ระดับกองพัน (จก.นย.๑๘๒)

๔. การบูรณาการ UAV เข้ากับระบบ TAK (The Integrated Eye in the Sky)

เปลี่ยนบทบาทของโดรนจากการตรวจการณ์ทั่วไป ให้เป็น "เซนเซอร์นำเล็ง" ที่แชร์ข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ

๔.๑ Sensor-to-Shooter Link (UAS Tool): การเชื่อมต่อสัญญาณภาพจากโดรนเข้าสู่หน้าจอ ATAK ของหน่วยดำเนินกลยุทธ์ ทำให้ทหารภาคพื้นดินเห็นภาพมุมสูงในพื้นที่ที่ตนกำลังจะเข้าปะทะ

๔.๒ Sensor Point of Interest (SPI): เมื่อโดรนตรวจพบเป้าหมาย นักบินสามารถมาร์คจุดบนหน้าจอ วิดีโอ ซึ่งระบบจะคำนวณพิกัดภูมิศาสตร์และส่งเป็นสัญญาณ "เป้าหมายข้าศึก" ไปยังหน้าจอของทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องทันที

๔.๓ Precision Drop Integration: (อ้างอิงจากบทเรียนโดรนโจมตี) การใช้ซอฟต์แวร์ช่วยคำนวณจุดปล่อยวัตถุระเบิด โดยนำข้อมูลความสูงจากโดรนและพิกัดพยากรณ์อากาศใน TAK มาประมวลผลเพื่อเพิ่มความแม่นยำสูงสุด

๔.๔ Battle Damage Assessment (BDA) via TAK: การใช้ภาพสดจากโดรนยืนยันผลการทำลายเป้าหมาย และส่งภาพหลักฐานกลับไปยังศูนย์ C2 เพื่อประเมินผลการปฏิบัติได้ทันที

รูป 3 การบูรณาการร่วมระหว่าง ชุดปฏิบัติร่วมกับโดรน ขอยิงสนับสนุน CAS การส่งกลับสายแพทย์และระบบอำนาจการ C2

๕. การรักษาความปลอดภัยและสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Security & EW Countermeasures)

มาตรการป้องกันระบบดิจิทัล ซึ่งถือเป็นหัวข้อ "วิกฤติ" ในการจัดการความรู้

๕.๑ End-to-End Encryption: การเข้ารหัสข้อมูลพิกัด (CoT) และภาพวิดีโอด้วยมาตรฐาน AES-256 พร้อมการระบุตัวตนอุปกรณ์ผ่านใบรับรองดิจิทัล (Digital Certificates)

๕.๒ Anti-Jamming & Dark Mode:

- การลดการแผ่คลื่นวิทยุ (LPI/LPD) โดยส่งข้อมูลแบบ Burst เท่านั้น
- การเตรียมแผนที่ Offline คุณภาพสูง (Raster/DTED) เพื่อใช้งานในกรณีที่ถูกรบกวนสัญญาณ GPS หรืออินเทอร์เน็ต

๕.๓ Zeroize & Data Protection: ขั้นตอนการล้างข้อมูลในอุปกรณ์ (Wipe Data) ทันทีเมื่อประเมินว่าอุปกรณ์อาจถูกยึด เพื่อป้องกันความลับทางยุทธวิธีรั่วไหล

๖. สถาปัตยกรรมเครือข่ายและการจัดการข้อมูล (The Technical Backbone)

๖.๑ Field TAK Server Deployment: แนวทางการเลือกใช้ Hardware เช่น Raspberry Pi สำหรับหน่วยขนาดเล็ก หรือ Rugged Laptop สำหรับส่วนบังคับบัญชา เพื่อเป็นศูนย์กลาง Sync ข้อมูล

๖.๒ Tactical Data Links: การบริหารจัดการช่องทางสื่อสาร ทั้ง Starlink (ระยะไกล), วิทยุ MESH (พื้นที่จำกัด) และเครือข่าย LTE/5G ให้ทำงานร่วมกันได้อย่างไร้รอยต่อ

๖.๓ Data Priority Management (QoS): การตั้งค่าจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล โดยให้ "พิกัดฝ่ายเราและเป้าหมาย" มีลำดับสูงสุด เพื่อให้ข้อมูลไหลลื่นแม้ในสภาวะ Bandwidth ต่ำ

๗. ขั้นตอนปฏิบัติมาตรฐาน (SOP) และการจัดการความรู้ (KM)

๗.๑ Data Governance: การกำหนดสิทธิ์ (Permissions) ว่าใครสามารถแก้ไขหรือลบข้อมูลบนแผนที่ได้ เพื่อป้องกันความลับบนหน้าจอ COP

๗.๒ MIL-STD Symbolology: การบังคับใช้สัญลักษณ์ทหารสากล เพื่อให้การสื่อสารผ่านภาพมีความหมายตรงกันทุกระดับหน่วย

๗.๓ Digital AAR (After Action Review): การใช้ฟังก์ชัน Record/Playback ใน TAK Server เพื่อย้อนดูพิบัติการเคลื่อนที่และเหตุการณ์ในอดีตมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแผนการรบในครั้งถัดไป

๗.๔ SME Development: การสร้าง "ผู้นำเทคโนโลยี" (TAK Manager) ประจำหน่วย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดเทคนิคเฉพาะตัว (Tacit Knowledge) และดูแลระบบให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา

รูป 4 ขั้นตอนมาตรฐาน SOP และการจัดการความรู้ KM

๘. ปัญหา ข้อขัดข้อง และแนวทางการแก้ไข (Challenges & Mitigation)

ในการนำระบบ TAK และ UAV มาใช้แชร์ข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ ย่อมพบอุปสรรคที่ต้องใช้การจัดการความรู้มาแก้ไข ดังนี้:

๘.๑ ข้อจำกัดด้านสัญญาณสื่อสารในพื้นที่อับสัญญาณ (Signal Blackouts):

- **ปัญหา:** ในภูมิประเทศที่เป็นป่าหนาหรือหุบเขา สัญญาณระหว่าง TAK Server และหน่วยรองอาจขาดหาย
- **การแก้ไข:** การใช้ระบบ Mesh Network (เช่น goTenna หรือวิทยุ MANET) เพื่อให้อุปกรณ์ ATAK ของแต่ละคนเป็นโหนดกระจายสัญญาณต่อกันเอง และการนำ Starlink มาใช้เป็น Gateway หลักในระดับกองพัน

๘.๒ ภาวะด้านพลังงานของอุปกรณ์ (Power Consumption):

- **ปัญหา:** การเปิดหน้าจอและ GPS ต่อเนื่องบน ATAK รวมถึงการส่งวิดีโอจากโดรน ทำให้แบตเตอรี่หมดเร็ว
- **การแก้ไข:** การจัดการด้านการส่งกำลังบำรุง โดยจัดทำชุด Tactical Solar Charger และระบบหมუნเวียนแบตเตอรี่สำรอง (Power Bank) ที่มีความจุสูงสำหรับภารกิจที่เกิน ๒๔ ชั่วโมง

๘.๓ ความสับสนของข้อมูลบนหน้าจอ (Information Overload):

- **ปัญหา:** เมื่อมีหน่วยรองมาร์คจุดพิกัดจำนวนมากบนแผนที่ ทำให้ผู้บังคับบัญชาสับสน
- **การแก้ไข:** การตั้งค่า Data Filtering และการจัดหมวดหมู่ (Channels) ใน TAK Server เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเลือกดูเฉพาะข้อมูลที่เป็นตามภารกิจหลัก (Mission Essential Data)

๙. การบริหารความเสี่ยงและมาตรการป้องกัน (Risk Management & Countermeasures)

เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดในการปฏิบัติงาน (ตามระดับความสำคัญ "วิกฤติ" ในรายงาน KM)

๙.๑ การรับมือสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Anti-Jamming):

- **มาตรการ:** เมื่อตรวจพบการรบกวนสัญญาณ (Jamming) ให้เปลี่ยนมาใช้งานนำทางด้วยแผนที่ Offline และเข็มทิศใน ATAK แทนที่ โดยมีการฝึกซ้อม "Digital Dark Mode" คือการปฏิบัติภารกิจโดยไม่พึ่งพาสัญญาณดาวเทียมชั่วขณะ

๙.๒ มาตรการป้องกันอุปกรณ์ตกไปอยู่ในมือข้าศึก (Anti-Capture):

- **มาตรการ:** การใช้ระบบ Two-Factor Authentication และการตั้งค่าลบข้อมูลอัตโนมัติ (Automatic Wipe) หากมีการป้อนรหัสผิดเกินจำนวนที่กำหนด หรือส่งลบบรรยากาศผ่าน Server หากอุปกรณ์สูญหาย

๙.๓ การจัดการความลับภาพถ่ายทางทหาร (IMINT Security):

- **มาตรการ:** ข้อมูลวิดีโอจากโดรนจะต้องถูกจัดเก็บในระบบปิด (Closed Circuit) ไม่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตสาธารณะ และมีการทำลายข้อมูลที่ไม่จำเป็นหลังจบภารกิจทันที

๑๐. ข้อเสนอแนะและแนวทางการขยายผล (Recommendations & Future Development)

๑๐.๑ การยกระดับสู่ระบบ AI และ Automation:

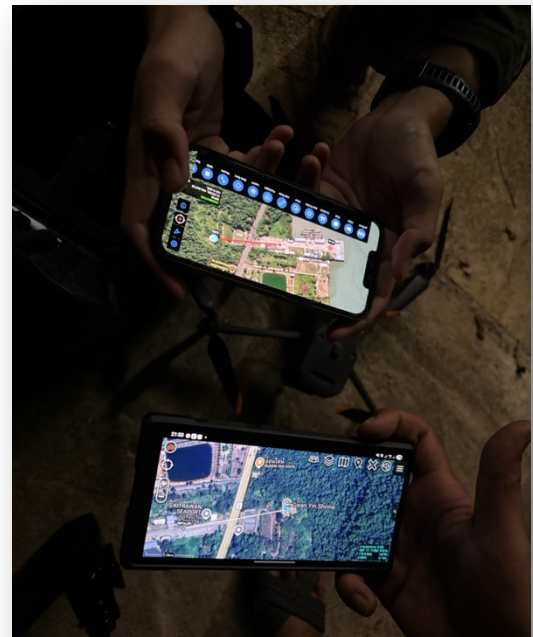
- พัฒนาให้ระบบ TAK สามารถวิเคราะห์ภาพจากโดรน โดยอัตโนมัติ (Computer Vision) เพื่อระบุประเภทของยานพาหนะหรืออาวุธเข้าศึก แล้วแจ้งเตือนไปยังหน้าจอ ATAK ของหน่วยที่เกี่ยวข้องทันที

๑๐.๒ การขยายผลสู่หน่วยข้างเคียงและเหล่าทัพอื่น:

- สร้างมาตรฐาน Interoperability เพื่อให้หน่วยทหารพราน หน่วยปืนใหญ่ หรือหน่วยอากาศโยธิน สามารถเชื่อมต่อเข้ากับ TAK Server กลางได้ เพื่อการปฏิบัติงานร่วม (Joint Operations) อย่างไร้รอยต่อ

๑๐.๓ การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม TAK/UAV ประจำหน่วย:

- การนำหลักการจัดการความรู้ (KM) มาสร้างหลักสูตรการฝึกที่เป็นมาตรฐาน โดยใช้คลังความรู้ดิจิทัล (Digital Archive) จากภารกิจที่ผ่านมาเป็น บทเรียนสำคัญ (Case Study) ในการฝึกรุ่นต่อไป

รูป 5 ตัวอย่างการใช้งานระบบ TAK ของชุดปฏิบัติการในเวลากลางคืน

ฉก.นย.๑๘๒